

קוֹנְטֵרַס

מָה עוֹשִׂים

יְגַלֶּה נִפְלְאוֹת לְאָדָם מַה לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּדֵי
לְהַצְלִיחַ דְרָכּוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִּיּוֹת, וְאֵיךְ לְהִיּוֹת
הַכֵּי מְאֹשֶׁר בַּחַיִּים.

*

בְּנוֹי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִים לִיה
רַבֵּי נִתָּן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמְשַׁלֵּב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאַמְרֵי
חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוהרא"ש נ"י אָמַר: עַל-יְדֵי תַפְלָה
וְהַתְּבוּדוֹת זוֹכִים לְיִשׁוּב הַדַּעַת, וְזוֹכָה
לְיִשׁוּב דַּעְתּוֹ מָה עוֹשִׂים בְּזֶה הָעוֹלָם, וְחַי
עִם חֲשׁבוֹן צְדָק בְּכָל דְּבָר.
(אמרי מוהרא"ש, חלק ב', סימן תקפ)

קוֹנְטֵרַס

מָה עוֹשִׂים

.א

מָה עוֹשִׂים עִם עֲצָמוֹ?

בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי בְּזֹה
הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד צְרוּת, יְסוּרִים וּמְרִירוֹת,
דְּכֹאוֹנוֹת וְעֲצָבִים, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂאִינָם יוֹדְעִים
מָה לַעֲשׂוֹת עִם עֲצָמָם, וְדָבָר זֶה מְדַכָּא אוֹתָם
כָּל-כָּךְ, עַד שֶׁמִּסְתַּוְבְּבִים בְּזֹה הָעוֹלָם שְׂבוּרִים
וְרִצּוּצִים, עֲצוּבִים וּמְמַרְמְרִים, וְכָל-כָּךְ כּוֹאֵב לָהֶם,
שְׂאִין לָהֶם עִם מִי לְדַבֵּר וְעִם מִי לְהִתְחַלֵּק
בְּבַעֲיוֹתֵיהֶם וּבְצָרוֹתֵיהֶם, כִּי הֵם כָּל-כָּךְ מְסֻבְּכִים
בֵּינָם לְבֵין עֲצָמָם בְּמְרִירוֹת וּבְדַכָּאוֹן עֲמָק, עַד

שאינם מוצאים לעצמם שום עצה, וזה הורס להם את החיים — בין בגשמיות ובין ברוחניות; כי ברגע שאין לאדם עם מי לדבר ועם מי להתחלק עם הבעות שלו, כי אין לו מי שרוצה לשמע אותו, זה שוברו לגמרי, עד שהוא נהרס ונופל בדכאון עמק מאד, ואינו יודע מה לעשות; לכן, בני ובנותי היקרים, עלי לגלות לכם, עמדו לרגע, ושאו מרום עיניכם, וראו מי ברא אלה, תתבוננו היטב מי ברא את הבריאה הזו, ומה התכלית של האדם בזה העולם, ומהי המטרה שבעבודה מסתובבים בזה העולם, עד שצריכים לסבל את הסבל הקשה הזה שאתם סובלים, ברגע שתזכו שיהיה לכם ישוב הדעת הזה, תתקן ומיד תבואו אל ההפך, כי יש בורא עולם לזאת הבריאה, כי שום דבר לא יכול לקרות מעצמו, אין דבר בזה — "טבע", שיהכל נוצר מעצמו, כי יש בעל-הבית לביתה הזאת, והוא בורא כל העולם, ואם תכניסו בעצמכם ידיעה זו, שבהבורא כל עולמים ברא ויצר ועשה את האדם, אזי כבר יתחיל להשתנות מצבכם; כי כשאדם מוציא מהחיים שלו את

הקדוש-ברוך-הוא, אז מר לו מאד מאד, כי אין לו עם מי להתחלק בבְּעִיּוֹתָיו וְצָרוֹתָיו, אין לו למי לספר כל מה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, אֲבָל בְּרַגַע שְׁמַכְנִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּחַיִּים הַפְּרָטִיִּים שְׁלוֹ, אִזּוּ הַכֹּל מְשִׁתְּנָה, כִּי בּוֹ בְּרַגַע שְׁאֵדָם מֵאֲמִין בְּאֱלֹקִים, וְיוֹדֵעַ וְעַד אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל אֱלֹקוֹת גָּמוֹר, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיִם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוֹמֵם, צוֹמַח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם לְבוֹשׁ לְגִבֵּי גְלוּי אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי יְדִיעוֹת אֵלוֹ נִשְׁתַּנִּים לוֹ כָּל הַחַיִּים; כִּי בְּרַגַע שְׁמַכְנִים הָאָדָם אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּחַיָּו הַפְּרָטִיִּים, וּמְרַגֵּישׁ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וּבְלַעְדָּיו אֵין שׁוֹם נִמְצָא, אִזּוּ נַחֲקֵק בְּדַעְתּוֹ יִשׁוּב הַדַּעַת כְּזֶה — "מָה וְלָמָּה לִי לְהִסְתַּוֵּב בְּזֶה הָעוֹלָם מִתְּסַכָּל, שְׁבוֹר, מְדַכָּא, עֲצוּב וְעֲצָבָנִי, הֲלֹא יֵשׁ לִי אֶת הַבוֹרָא עוֹלָם, שֶׁהוּא נִמְצָא פַּה עִמִּי, אֲתִי וְאֶצְלִי, כִּי הֲלֹא אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְלִכֵּן עָלִי לִפְתּוֹחַ אֶת הַפֶּה שְׁלִי, וְלִדְבַר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׁאֲנִי רָגִיל בָּהּ, וְאֲנִי אֲסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם

לְבָבִי, וְכָל מַה שְׁמַעִיק לִי, וְכָל פְּרָט וּפְרָט מַה שְׁעֹבֵר עָלַי בַּחַיִּים, מֵאֵז שֶׁאֲנִי זוֹכֵר אֶת עֲצָמִי, וּמִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלַי עֲכָשׁוּ — צָרוֹת וַיְסוּרִים וּמְרִירוֹת, וְדִכְאוֹנוֹת וְהִרְפָּתָקָאוֹת, לָמָּה לִי לְרוּץ אַחֵר בְּנֵי-אָדָם, שְׂאִינָם מְעַנְיָנִים בִּי, וְאֵין לָהֶם זְמַן בְּשִׁבְלִי, וּמְזוֹלְזוּלִים בְּבַעֲיָתִי, הֲלֹא יוֹתֵר טוֹב לְבָרַח אֶל בּוֹרֵא כָּל עוֹלָמִים, שֶׁבָּרָא וְעָשָׂה וַיִּצַּר אוֹתִי וְאֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ, הוּא בּוֹדֵאֵי שׁוֹמֵעַ כָּל מְלָה וְכָל דְּבוּר שֶׁאֲנִי מְדַבֵּר אֵלָיו”.

וְלִכֵּן בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, רְאוּ מַה לְפָנֵיכֶם — בְּרִיאָה נְהַדְרָת! בְּרַגַּע שֶׁתְּכַנִּיסוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ זֶה הָעוֹלָם, וְתִדְעוּ שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּרָא וַיִּצַּר וְעָשָׂה אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְהָעוֹלָם הַזֶּה, וְהַכֹּל לְכָל הוּא אֱלֻקוֹת גָּמוּר, אֲזַי כִּכָּר תִּסְתַּכְּלוּ עַל כָּל הַבְּרִיאָה בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרִי, כִּי תִרְגְּשׁוּ אֶת אֹר הַשְּׂכִינָה שֶׁמְמַלְאֵת אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וְאֲזַי יִפְתַּח פִּיכֶם וּלְבָבְכֶם לְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִסְפְּרוּ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שְׁמַעִיק לָכֶם.

מה עושים

ריט

וְעַלֵיכֶם לַדַּעַת, כִּי הַדְּבֹר שְׁמִדְבָרִים עָמוּ
יִתְבָּרַךְ נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, כִּי כָּל דְּבֹר שְׁאָדָם מְדַבֵּר
אֶל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ.
וְאִף שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהֶרְבֵּה צוֹחֲקִים מִזֶּה, אֵין זֶה אֶלָּא
מִסִּבַּת עֲוֹנוֹתֵיהֶם הַמְרַבִּים, שֶׁעָשׂוּ מְחִיצָה עֲבָה
וְקָשָׁה בֵּינָם לְבֵין הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(יִשְׁעִיָּה נט, ב): "כִּי אִם עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִיוּ מְבֹדְלִים
בֵּינֵיכֶם וּבֵין אֱלֹהֵיכֶם", כִּי עַל-יְדֵי כָּל חֲטָא וְעוֹן
שְׁאָדָם חוֹטֵא נִגְדוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא מְקִים חוֹמָה בְּצוּרָה
סְבִיבוֹ בֵּינוֹ לְבֵין הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ
כְּאִלוֹ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא צָרִיךְ אוֹתוֹ וְלֹא מְעַנֵּין
בוֹ, כִּי נֶעְתַּק לְגַמְרֵי מַחֲיוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵז הוּא
מִתְסַכֵּל בְּיִסּוּרִים, וְסוֹבֵל מֵה שְׁסוֹבֵל — דְּכֹאוֹנוֹת
וְעֲצָבִים, וְהַכֵּל מַחֲמַת הַחֹמוֹת שֶׁבָּנָה בֵּינוֹ לְבֵין
הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּבְאֵמַת הַכֵּל הֶבֶל וְרַעוֹת רוּחַ,
כִּי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אֶתְכֶם, כִּי הִנֵּה אַתֶּם
רוֹאִים שֶׁהֵנֶכֶם חַיִּים, וְאִם הָיָה כְּמוֹ שֶׁיִּצְרָכֶם מִסִּית
וּמְדִיחַ אֶתְכֶם, כְּאִלוֹ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲזַב אֶת
עוֹלָמוֹ, וְאֵינוֹ צָרִיךְ אֶתְכֶם, הֲרִי לֹא הָיָה נוֹתֵן לְכֶם
חַיּוֹת, וְלֹא הֵייתֶם חַיִּים כְּרַגַּע, כִּי כָּל הַחַיּוֹת רַק

מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (נְחֻמָּה ט, ו): "וְאַתָּה
 מְחִיָּה אֶת כָּלֶם, וְיִצְבֹּא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים";
 וְעַל-כֵּן אִם אַתֶּם עֲדִין חַיִּים, וְכָל הַבְּרִיאָה קַיָּמַת,
 זֶה סִימָן שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְסַתֵּר בְּזֶה הָעוֹלָם
 בְּכָל־לַיּוֹת וּמְסַתֵּר בְּכֶם בְּפִרְטוּיּוֹת, הוּא אוֹהֵב
 אֶתְכֶם, וְרוֹצֵה שְׁתַּפְּנוּ אֵלָיו וְתַפְתְּחוּ אֶת הַפֶּה שֶׁלְכֶם
 וְתִדְבְּרוּ עִמוֹ, וְתִסְפְּרוּ לוֹ כָּל מַה שְׁמַעִיק לְכֶם,
 כְּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְאִז אִם
 תִּהְיוּ חֲזָקִים בְּדִבְרֵי זֶה — לְדַבֵּר תָּמִיד רַק עִם
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד אֶל הַשָּׁמַיִם,
 וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל מַה שְׁרַק עוֹלָה לְכֶם
 בְּמַחְשַׁבְתְּכֶם, אִז בְּמִשָּׁךְ הַזְמַן יִרְדוּ מִכֶּם כָּל
 הַדְּמִיוֹנוֹת, שֶׁהֵם הַחֹמוֹת הַמְבַדְּלִים בֵּינֵיכֶם לְבֵין
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיֵאִיר לְכֶם אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאוֹר
 וְזִיו וְחַיּוּת וְדַבְּקוּת, אֲשֶׁר אַתֶּם אֵינְכֶם יְכוֹלִים לְתַאֵר
 וּלְשַׁעַר.

כִּי בְּאַמֻּת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, בְּרָא וַיִּצֹר
 וַעֲשֵׂה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּכָל־
 וְאֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּפִרְט בְּצוּרָה כְּזוֹ שֶׁלֹּא יוּכְלוּ

לראות אותו תכף-ומיד, שלא יוכלו לזהות ולהכיר אותו מתוך הבריאה, כי בשביל הבחירה והנסיגה הקדוש-ברוך-הוא מסתתר בתוך הבריאה: דומם, צומח, חי ומדבר, ואם יש לאדם שכל, הוא מתחיל להתבונן, ורואה ומבין ומשכיל שאין שום דבר הולך מעצמו, אלא יש פה בורא עולם, ומחפש אותו יתברך, ומדבר אליו ומתחנן לפניו, ומבקש ומפציר לפניו יתברך שיתגלה אליו, אז זוכה שסוף כל סוף יתגלה אליו אור וזיו וחיות אלקות בגלוי שלא נתן להסביר, לא-כן אם אין אדם מחפש אחריו, אלא בורח מהמציאות, וחושב שהכל טבע ומזל ומקרה, אז מסתובב בצרות ויסורים כאלו, ובונה סביבו חומה בצורה, ונדמה לו כאלו עזב הקדוש-ברוך-הוא את עולמו, וכאלו הכל הפקר, וכל דאליים גבר, וכל אחד יכול לעשות מה שרוצה, ומשם נובעת הקנאה והשנאה והתאווה והכבוד, שכל אחד רוצה להשתלט על זולתו, ומזה בא, שהוא כל-כף ממרמר ומסתובב בדפאון עמק ועצוב ומתסכל, וסובל יסורים ומרירות ודכאונות, עד שיש הרבה אנשים שכל-כף מרים להם החיים,

וְכַל-כֶּף חֹשֶׁף לָהֶם, עַד שְׁמַקְלָלִים אֶת יוֹם הַיְלָדָם,
 וְכַל זֶה נַעֲשֶׂה מֵאַחַר שְׁאִין הֵם מִכְּנִיסִים אֶת
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ חַיֵּיהֶם הַפְּרָטִיִּים וּבְתוֹךְ
 עוֹלָמָם, כִּי בְּרַגַע שְׁאָדָם זוֹכֶה לְהִכְנִיס אֶת הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּכֻלָּל וּבְעוֹלָמוֹ הַפְּרָטִי
 בְּפֶרֶט, אִזּוֹ כָּבֵר מִשְׁתַּנִּים לוֹ הַחַיִּים לְטוֹבָה.

וְלִכֵּן בָּנִי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים, רְאוּ מַה לְפָנֵיכֶם,
 וְאַל תִּהְיוּ בִטְלָנִים, וּתְקַיְמוּ אֶת דְּבַרֵי הַנְּבִיא שְׁאָמַר
 (יִשְׁעִיָּה מ, כו): "שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא
 אֱלֹהִים", תִּסְתַּכְּלוּ תָמִיד עַל הַשָּׁמַיִם, עַל הַשָּׁמֶשׁ, עַל
 הַיָּרֵחַ וְעַל הַכּוֹכָבִים, עַל יְפֵי הַנוֹף שֶׁל הָאָדָמָה, עַל
 הָעֲצִים וְהַפְּרָחִים, עַל הַיַּמִּים וְהַנְּהָרוֹת, עַל הַצֵּאֵן
 וְהַבְּקָר וְעַל בְּנֵי-הָאָדָם, וְתִרְאוּ אִיךָ שֶׁהַכֹּל מִתְנוּעֵעַ
 וְחַי עִם חַיּוֹת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִם תִּסְתַּכְּלוּ
 בְּצוּרָה כְּזוֹ, תִּזְכְּרוּ לְהִתְדַבֵּק בָּאִין סוּף בְּרוּךְ הַמְּחִיָּה
 וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְזֶה יִדְבִּיק
 אֶתְכֶם בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוֹ כָּבֵר לֹא תִהְיוּ מִתְסַכְּלִים
 וּמְסַכְּכִים בְּדְכָאוֹנוֹת וּבִיסוּרִים וּבְמִצְפוּנִים
 וּבְשִׂאלוֹת וּבְקִשּׁוֹת "מַה עוֹשִׂים", אֲלֹא כָּבֵר יִתְגַּלֶּה

לְכֶם, שְׁאִין שׁוּם תְּכִלִּית בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְדַבֵּר אֵלָיו, וְלִשִׁיר לְפָנָיו שִׁירֵי תְהִלָּה, שְׂבַחִים וְתִשְׁבָּחוֹת, וְזֶה יִכְנִיס בְּכֶם הַרְגָּשָׁה כָּל-כָּף נְעִימָה וְטוֹבָה, עַד שְׁתִּהְיוּ נְעֻשִׁים כְּסָא וּלְבוּשׁ לְגִבֵּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִמִּיד תִּשְׁתַּדְּלוּ לְהַחֲיוֹת וּלְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ וּלְעוֹדֵד אֶת כָּל נִשְׁבָּרֵי לֵב, הִנֵּה אֶתְמוֹל הֵייתֶם כָּל-כָּף בְּדַכָּאוֹן, וּמִתְסַפְּלִים בְּיִסּוּרִים וּבְמַרְירוֹת, לֹא יִדְעֶתֶם "מָה עוֹשִׁים", וְהַכֹּל הִזָּה מִפְּנֵי שְׁנַעְלָם וְנִסְתַּר וְנִתְכַפָּה מִכֶּם אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יְתַבְּרֶךָ, וְלֹא הִכְנַסְתֶּם אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ חַיִּיכֶם הַפְּרָטִיִּים, וְהִסְתַּוְּבַבְתֶּם בְּעוֹלָם שֶׁל תְּהוֹ וּבִהוֹ, וְהַיּוֹם כָּבֹר נִתְגַּלָּה לְכֶם מַה הַתְּכִלִּית שֶׁל הַבְּרִיאָה, וּכְבֹר יֵשׁ לְכֶם מַה לַעֲשׂוֹת — לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יְתַבְּרֶךָ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יְתַבְּרֶךָ כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם, וְלִשִׁיר לְפָנָיו שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, וּלְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לוֹ יְתַבְּרֶךָ, וּלְדַבֵּר עַל לֵב נִשְׁבָּרִים וְנִדְכָּאִים, לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ וּלְעוֹדֵד כָּל מִינֵי סוּבְלֵי חֲלָאִים וְאַנְשִׁים שְׁשֻׁרוּיִים בְּעֶצְבוֹן וּבְדַכָּאוֹן, וּלְחַזֵּק וּלְשַׂמַּח אוֹתָם. וְלִכֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, תִּתְבוֹנְנוּ הֵיטֵב הֵיטֵב בְּדַבְּרֵי אֱלֹהִים, וְתִתְחִילוּ עִם עֲצֻמְכֶם, לְהַכְנִיס אֶת

הקדוש-ברוך-הוא בְּחַיֵּיכֶם הַפְּרָטִיִּים וּבְעוֹלָם
הַכָּלְלִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּפְתָּחוּ אֶת הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, וְתִמִּיד תִּהְיוּ רְגִילִים לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ
כְּאִשֶּׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו בְּתַמִּימוֹת
וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְזֶה יוֹצִיא אֶתְכֶם מֵעֲצָמְכֶם, עַד
שֶׁתּוֹכְלוּ אַחֲר־כֵּן לְחִזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְאַמֵּץ גַּם אֲנָשִׁים
אַחֲרִים, אֲשֶׁר אֵין לָכֶם עוֹד מְצֹנָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּו
— לְחִזֵּק וּלְעוֹדֵד אֲנָשִׁים שְׁשֻׁרוּיִים בְּמִצַּב שֶׁל
דְּכֹאוֹן וְעֲצָבוֹן, וּכְמוֹ שֶׁעָבַר עֲלֵיכֶם, שְׁלֹא הָיָה לָכֶם
לְמִי לְסַפֵּר וּלְהִתְחַלֵּק עִם בְּעִיתְכֶם, וְהָיוּ לָכֶם מְרִים
מְאֹד הַחַיִּים, תִּזְכְּרוּ זֹאת הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, וְתִרְאוּ עֲכָשׁוּ
לְעֹזֵר לְזוּלַתְכֶם, תִּתְבּוֹנְנוּ וְתִקְשִׁיבוּ לְצְרוּתֵיהֶם
וּלְבְּעִיּוֹתֵיהֶם שֶׁל אַחֲרִים, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְעֹזֵר לָהֶם, כִּי
בְּזֶה שֶׁשׁוֹמְעִים אֶת הַזוּלַת, וּמִתְחַלְּקִים עִמוֹ,
מְחַזְּקִים וּמְעוֹדְדִים וּמְאַמְּצִים וּמְשִׁמְחִים אוֹתוֹ, זֶה
דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְתִכְרֶף-וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם חִזֵּק בְּזֶה,
אֲזִי יֵשׁ לוֹ כְּבֹר מֵה לְעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִם תִּקְיִמוּ
אֶת דְּבָרֵי אֱלוֹ, יִהְיֶה לָכֶם כְּבֹר מֵה לְעֲשׂוֹת בְּזֶה
הָעוֹלָם.

ב.

מה עושים כְּשֵׁיךְ בְּעֵת בְּבִית?

בְּנֵי וּבָנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי אֵין בַּיִת שֶׁלֹּא תִהְיֶה שָׁם אִיזוֹ בְּעֵתָהּ, זֶה סוּבֵל מֵעֲצָמוֹ, זֶה סוּבֵל מֵאֲשֶׁתּוֹ, וְאֵלוֹ סוּבְלִים מֵהֵילָדִים, וְלִפְעָמִים יֵשׁ בֶּן אִוּ בַּת חוֹלִים אוֹ בְּעֵתֵיִים, חֵס וְשָׁלוֹם, אוֹ אִיזוֹשֶׁהִי צָרָה בְּבִית, שֶׁקָּשָׁה מְאֹד לְהִתְמוֹדֵד אִתָּהּ, כִּי טֹבֵעַ שֶׁל הָאָדָם שָׁרוּצָה לְהִיּוֹת חֲפָשִׁי וְלֹא כָּבוּל, טֹבֵעַ שֶׁל אָדָם שָׁרוּצָה לְהִיּוֹת בֶּן חוֹרִין, וְלֹא לְסִבֵּל שׁוֹם סִבֵּל, אֵךְ אֵיךְ אָמַר הַחֲכָם: "לֹא כָּל מֵה שָׁרוּצִים — מְקַבְּלִים, וְלֹא כָּל מֵה שֶׁמְקַבְּלִים — רוּצִים", שׁוֹמְעִים מְקָרִים מְזַעְזָעִים מֵה שֶׁקוֹרָה בְּבִתִּים, הַבֵּעַל חוֹלָה בְּכָל מִינֵי מַחֲלוֹת אוֹ חֲלֵי נֶפֶשׁ, אוֹ הָאִשָּׁה חוֹלָה בְּכָל מִינֵי מַחֲלוֹת אוֹ חֲלֵי נֶפֶשׁ וְדַכְּאוֹן וּמְרִירוֹת, אוֹ נוֹלֵד, חֲלִילָה וְחֵס, בֶּן אוֹ בַּת פְּגוּעַ מַח, אוֹ שָׂאָר מִינֵי מַחֲלוֹת וְחֲלָאִים רָעִים, אֲשֶׁר אֵין עוֹד צָעַר יוֹתֵר מֵהַצָּעַר הַזֶּה, כִּי אֲפֵלוֹ מִי שֶׁמְסַבֵּךְ בְּחֹבוֹת עֲצוּמִים, שֶׁנִּתְקַע עִם כְּסָפִים אֲדִירִים, וְנִפְּל בְּפַח, וְרָמוֹ אוֹתוֹ אוֹ נִכְשַׁל בְּעֲסָקָיו,

אֲשֶׁר בּוֹדָאֵי גַם זֶה צֶעַר גָּדוֹל מְאֹד, כִּי הָעֲנִיּוֹת
 מְעַבְרֶת עַל דַּעְתּוֹ וְעַל דַּעַת קוֹנּוֹ (ערוּבִין מֵא:),
 וְהַחֻבּוֹת מְעִיקִים עַל הָאָדָם מְאֹד מְאֹד, אָבֵל עִם
 כָּל זֹאת זֶה לֹא מְגִיעַ לְצָרָה בְּרִיאֻתִית, אִם הִבְעַל
 חוֹלָה אוֹ הָאִשָּׁה חוֹלָה אוֹ הַיְלָדִים חוֹלִים אוֹ
 פְּגוּעִים בְּנַפְשׁ וּבְרוּחַ, אֵיזָה צֶעַר וְאֵילוּ יְסוּרִים הֵם,
 הֵלֵב מִתְפּוֹצֵץ רַק לְהִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם, הֵלֵב נִקְרַע בְּכָל
 רֶגַע לְאֵלֵפֵי קַרְעִים, מְרַגְּשִׁים שְׂאִין יְכוּלִים לְסַבֵּל
 יוֹתֵר, וְשׂוֹאֲלִים לְעֲצָמָם: "מָה עוֹשִׂים, מָה
 עוֹשִׂים?!" וּמְרִים הַחַיִּים מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵין עוֹד
 מְרִירוֹת בְּחַיִּים יוֹתֵר גָּדוֹלָה מִזֶּה שֶׁיֵּשׁ מִיִּשְׁהוּ מִבְּנֵי
 הַמְּשֻׁפָּחָה הַסּוֹבֵל בְּרִיאֻתִית וְנַפְשִׁית, זֶהוּ צֶעַר כְּזֶה
 שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְסַבֵּל, בּוֹכִים וְנִשְׁבָּרִים וּמְסֻתּוֹבְבִים
 עֲצוּבִים וּמְמַרְמְרִים, וְשׂוֹאֲלִים אֶת עֲצָמָם וְאֶת
 אַחֲרֵים: "מָה עוֹשִׂים, מָה עוֹשִׂים?!"

וְכֵן מִי שֶׁנִּקְלַע לְצָרוֹת בְּחֻבּוֹת שֶׁל כְּסָפִים,
 שֶׁנִּכְנַס בְּעֶסְקִים לְמַעַלָּה מִכַּחוֹתָיו, עַד שֶׁנִּתְקַע
 בְּחֻבּוֹת עֲצוּמִים, וּבְעֵלֵי הַחֻבּוֹת נוֹגְשִׁים אוֹתוֹ,
 וּמִתְחִילִים לְעַקֵּל דְּבָרִים מִבֵּיתוֹ, וּמְרִים לוֹ מִמּוֹת

החיים, והוא בוכה ומבכה שמים וארץ, ושואל את
עצמו ואת אחרים: "מה עושים, מה עושים?!"

וכן כשנסתבך בכל מיני טפוסים של בני-אדם,
שהורסים לו את הבריאות והחיים, משפילים
ומדכאים אותו בעבודה, מזלזלים בו ומתלוצצים
ממנו, ומרים לו כל-כף החיים, עד שהוא אינו יודע
מה לעשות מרב צער ויסורים ועגמת נפש, הלב
שלו מתפוצץ, והוא שואל את עצמו ואת אחרים:
"מה עושים, מה עושים?!"

עלי להודיע לכם, בני ובנותי היקרים, החיים
של האדם הם סך הכל גשר צר מאד, האדם יוצא
מרחם אמו, ועובר את החיים על חוט דק, עד
שנכנס לבטן האדמה, החיים כל-כף קצרים
ומפחידים עד מאד, וכל זה מוסיף על הצער
והיסורים ועל הפחדים שעוברים עליו מבעיותיו
וצרותיו, הן מעצמו והן מבני הבית, הן משכנים
ומידידים, מקרובים ומרחוקים; ובאמת אם אדם
מכניס בתוך החיים שלו את הקדוש-ברוך-הוא,

ומתחיל להסתכל על המציאות האמתית, ומבין
 ומשכיל ויודע את מה שנגזר עליו, ומתחזק בכל
 מיני חזקים, ומעודד את עצמו בכל מיני עזודים,
 ומשמח את עצמו בכל מיני שמחות, ובא אליו
 יתברך, ומספר להקדוש-ברוך-הוא את כל מה
 שמעיק ומצער אותו, אז בו ברגע כבר ישתנו לו
 החיים לטובה, כי המרירות והצרות והיסורים
 שעוברים על האדם, הם רק כשאנו יכול לקבל את
 המציאות; ובאמת הצדק הוא אתו, כי מי יכול
 לקבל את המציאות המרה הזו — שהבעל חולה,
 או האשה חולה, או הילדים פגועים בנפש וברוח
 או שאר מומים, השם ישמר! או שאדם חיב
 חובות לאנשים, ונקלע לצרות גדולות, שמעקלים
 לו כבר את הדברים והחפצים, מי יכול לסבל
 ולקבל את המציאות הזו! עם כל זאת כשאדם
 יודע בידיעה ברורה ומזככת, אשר אין שום
 מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות
 גמור הוא, ואי אפשר להתחבא ולהתחמק ממנו
 יתברך, אז כל החיים שלו יכולים להשתנות כרגע,
 כי האמונה בו יתברך מורידה ומבטלת את הסבל

מה עושים

רכט

והיסורים הקשים והמרים שסובלים, כי האמונה בו יתברך היא החיות של האדם, וכל מי שחזק יותר באמונה ברורה ומזככת בו יתברך, על-ידי-זה נרחב לבו ודעתו ויוכל להתמודד עם הכל, זה לא אומר שיתבטלו ממנו היסורים וישתנה המצב, אבל כשאדם חזק באמונה ברורה ומזככת, יוכל לקבל ולהתמודד הרבה יותר בקלות מאשר בלי אמונה, כי האמונה נותנת באדם כח עליון להתמודד עם החיים הקצרים שיש לו לעבר על הגשר הצר הזה, שהוא צריך לעבר עליו, ומה גם כשאדם חזק באמונה ובטחון בו יתברך, ומבקש ומתפלל ומפציר אליו יתברך, ומתחנן בכל יום לפניו יתברך ומשתטח בשיחה ותפלה ובקשה ממנו יתברך, שייחוס וירחם עליו, וימתיק ממנו את כל הדינים והצרות, כח התפלה כל-כך גדול, שמשנה את הטבע והמזל לגמרי, אף שנגזרה על האדם גזרה רעה, חס ושלום, הן על הבעל או על האשה או על הילדים, והן שאר צרות ויסורים ומרירות, חס ושלום, עם כל זאת כח האמונה שיוצא דרך התפלה, מסגל להפך את הטבע לגמרי,

כִּי הֵטְבַע מְחַיֵּב כָּךְ, וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנָּה אֶת הֵטְבַע
וְהַמְזָל וְהַמְקָרָה.

וְעַל-כֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, אִם קָרָה לָכֶם
אֵיזָה מְקָרָה רַע, חֲלִילָה וְחַס, בְּבֵית, שֶׁהִגַּעְתֶּם
לְמִשְׁבֵּר כְּזֶה שְׁאַחַד מִכֶּם סוּבַל סָבַל רַב בְּבְרִיאֹתוֹ
בְּרוּחוֹ וּבְנַפְשׁוֹ, אוֹ שֶׁנִּקְלַעְתֶּם בְּחֹבוֹת, אִם תְּרַגְּלוּ
אֶת עַצְמְכֶם לְדַבֵּר וְלִשְׁיחַ וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת
לְבַבְכֶם, וְתִבְקְשׁוּ וְתִתְחַנְּנוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן
שְׂאֵתֶם רְגִילִים בָּהּ, בְּשִׁפְתֵי הָאִם שְׁלָכֶם, אֲזַי תִּרְאוּ
נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי
הָאֱמוּנָה שֶׁמְתַבְּטֵאת דְרָךְ הַתְּפִלָּה יֵשׁ לָהּ כַּח עָצוּם,
כַּח אֲדִיר, לְשָׁנוֹת אֶת הַכֹּל. אֲבָל עֲלִיכֶם לְדַעַת, בְּנֵי
וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, שְׂזָה לֹא מִשְׁתַּנָּה בֵּן לִילָה לְיוֹם, כִּי
יֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁמְתַקַּבֶּלֶת בְּשַׁעָה, וְיֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁמְתַקַּבֶּלֶת
בְּיוֹם, וְיֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁמְתַקַּבֶּלֶת בְּשָׁבוּעַ, וְיֵשׁ תְּפִלָּה
שֶׁמְתַקַּבֶּלֶת בְּחֹדֶשׁ, וְיֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁמְתַקַּבֶּלֶת בְּשָׁנָה,
וְיֵשׁ תְּפִלָּה שֶׁמְתַקַּבֶּלֶת בְּשָׁנִים, הָעֶקֶר לֹא לְהִתְיַאֵשׁ
מִתְּפִלָּה, לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם
פַּעַם אַחַר פַּעַם, לְבֹא לְפָנָיו וּלְהַשְׁתַּטַּח וּלְבַקֵּשׁ

רַחֲמִים מְרַבִּים, רַחֲמִים עֲצוּמִים, וְלֹא לַעֲזֹב אוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, אֲלֹא לָבוֹא בְּתַחֲנוּנִים, אִם תִּהְיוּ עֲקֻשָׁנִים עַל
 זֶה לֹא לַעֲזֹב אֶת מְקוֹמְכֶם, אֲזוּ תִרְאוּ נִסִּים נִגְלִים,
 שִׁישְׁתָּנָה כָּל הַטֵּבֵע לְגַמְרִי.

אָבֵל עָלַי לְגִלוֹת לָכֶם, בְּנֵי וּבְנוֹתַי הַיְקָרִים, כִּי
 יִהְיֶה לָכֶם נִסְיוֹן קָשֶׁה מְאֹד מְאֹד, כִּי טֵבֵע הָאָדָם
 לֹא לְהֶאֱמִין בְּנִסִּים וּבְנִפְלְאוֹת, בְּדַרְכִּים שְׁלֹמֵעָלָה
 מִהַטֵּבֵע, וְכָל זֶה בָּא מִפְּנֵי הַלְבוּשׁ הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי,
 הָעֵב וְהַגֵּס שְׁמַעְלִים וּמִסְתִּיר בֵּין הָאָדָם וּבֵין קוּנוֹ,
 כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַנְּבִיא (ישעיה נט, ב): "כִּי אִם עֲוֹנוֹתֵיכֶם
 הָיוּ מִבְּדֵלִים בְּנִיכֶם וּבֵין אֱלֹקֵיכֶם"; כִּי עַל-יְדֵי כָּל
 חֲטָא וְעוֹן הָאָדָם מַעְלִים וּמִסְתִּיר מִמֶּנּוּ אֶת אֲמִתּוֹת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲזוּ סוּבֵל אֶת הַסֵּבֵל הַגָּדוֹל הַזֶּה,
 וְקִשָּׁה לוֹ לְהֶאֱמִין, שֶׁאִם יִתְפַּלֵּל וַיִּבְקֹשׁ וַיִּתְחַנֵּן
 לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ — יִשְׁמְעוּ אוֹתוֹ, כִּי לְפַעְמִים הַחוּמָה
 כָּל-כּוֹף עָבָה, עַד שְׁלוֹקַת לוֹ זְמַן רַב לִשְׁבֹּר אֶת
 הַחוּמָה, שִׁישְׁתַּגֵּלָה לוֹ גְלוּי אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִכְן
 עֲלֵיכֶם לְהִיּוֹת חֲזָקִים מְאֹד בְּעֲקֻשָׁנוֹת גְּדוּלָה מְאֹד,
 וּלְהִתְחַזֵּק בְּכָל יוֹם וַיּוֹם לָבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַחֲנָה

וּבִקְשָׁה, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מֵה
 שְׂאֵתָם צְרִיכִים, וְלֹא לְהִתְיַאֵשׁ מִן הַרְחָמִים, כִּי אֶפְלוּ
 חָרַב חֲדָה מִנְחַת עַל צְנֵאוֹ שֶׁל אָדָם, אֵל יִתְיַאֵשׁ
 מִן הַרְחָמִים (בְּרוּכֹת י.), כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת
 כָּל פֶּה; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁחֲזַק בְּתַפְלָה, וְאִזּוּ יִזְכֶּה לְרֵאוֹת
 נְסִים וְנִגְלִים שֶׁיַּעֲשׂוּ עִמּוֹ מִהַשָּׁמַיִם, וְיִפְטֹר מִכָּל
 צָרוֹתָיו וּמִכָּל הַמְרִירוֹת שֶׁעוֹבְרֹת עָלָיו, וְיִזְכֶּה
 לְבְרִיאוֹת לוֹ, לְאֲשֶׁתּוֹ וְלִילָדָיו, וְיִוָּרֵד מִמֶּנּוּ אֶת כָּל
 הַצָּרוֹת וְהַחֻבוֹת וְכָל מֵה שֶׁמַּעִיק לוֹ, וְיִזְכֶּה לְהַכְלִיל
 בְּחַיִּים נְצַחִיִּים, עֲרַבִּים וּמִתְקִים; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁשָּׂם יָב
 וְאִזּוּן קִשְׁבַת לְדַבְּרֵי אֱלֹהִים, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ג.

מה עושים שתהיה לו הצלחה בפרנסה ובעסקיו?

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי עַקֵּר
 הַבְּרָכָה שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לָנוּ — זֶהוּ יוֹם
 הַשַּׁבָּת, וְעַל-כֵּן מִי שֶׁזוֹכֵה לְשֹׁמֵר שַׁבָּת, הַקְדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁפֵּיעַ עָלָיו שְׂפַע בְּפִרְנָסָה, וְלֹא חָסֵר לוֹ
 שׁוֹם דָּבָר, וְהוּא מְצַלִּיחַ בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדָיו, כִּי שַׁבָּת

היא שמו של הקדוש-ברוך-הוא (זהר ח"ב, פח:), וְכָל
השומר שבת, אָפְלוּ שְׁעָבֵר כָּל עֲבֵרוֹת שְׁבָעוֹלָם, חס
ושלום, עַד שְׁעָבַד עֲבוֹדָה זָרָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
עַל-יְדֵי שְׁמִירַת שַׁבָּת מוֹחְלִין לוֹ (שַׁבָּת קיח.); וְעַל-כֵּן
ראו למסור את נפְשְׁכֶם עַל שְׁמִירַת שַׁבָּת, שְׁתִּשְׁמְרוּ
מְאֹד מְאֹד לֹא לְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת, לֹא לְנַסֵּעַ בַּשַּׁבָּת,
לֹא לְהִבְעִיר אֵשׁ בַּשַּׁבָּת, לֹא לְבַשֵּׁל בַּשַּׁבָּת; כִּי כָּל
הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת
שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם הֵם רַק שְׂאִינוֹ שׁוֹמֵר שַׁבָּת
וּמַחְלֵל אוֹתָהּ, כִּי אֵין הַדִּלְקָה מְצוּיָה אֲלָא בְּמָקוֹם
שֵׁישׁ חִלּוּל שַׁבָּת (שם קיט); וְרוֹאִים בְּנֵי-אָדָם שֶׁהֵם
פְּקָחִים וְחֲכָמִים, וּפְתָחוּ עֵסֶק, וְהִתְחִיל לְלַכֵּת לָהֶם,
וְהֵם מְצַלִּיחִים, וְלִבְסוּף הַכֹּל נִשְׂרַף וְחֹסֵל עַל-יְדֵי
חֻבוֹת וְרַבִּית וְכָל מִינֵי מְרָעִין בִּישׁוּן, וְאֵין יוֹדְעִים
לָמָּה מְגִיעַ לָהֶם דְּבַר כְּזֶה, וְשׁוֹכְחִים שְׁזֶה בָּא
מִחֲמַת חִלּוּל שַׁבָּת, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר חָמוּר
מִחִלּוּל שַׁבָּת. וְאֵף שְׁרוֹאִים שְׁבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים,
כָּל-כָּף הַרְבֵּה אֲנָשִׁים מְחַלְלִים שַׁבָּת, וְאֵין חֹסֵר לָהֶם
דְּבַר, עֲלִיכֶם לְדַעַת, שְׁזֶה רַק זְמַנִּית, כִּי כְּתוּב (שְׁמוֹת
לא, יד): "מְחַלְלֶיהָ מוֹת יוֹמָת", עַל חִלּוּל שַׁבָּת

מקבלים ענש גדול מאד מאד, שומעים בכל יום על תאנות דרכים, לא עלינו, אנשים נחנקים בתוך הרכב, נשרפים בתוך הרכב, נמעכים בתוך הרכב, ואין יודעים מה ולמה מגיע לנו דבר כזה, ושוכחים שהכל — מפני שמחללים שבת, כי חלול שבת עושה חלל בלב, חלל בפנים, חלל בהצלחה, חלל במזל.

ועל-כן, בני ובנותי היקרים, אם אתם רוצים להיות מצלחים בחיים, שלא יחסר לכם שום דבר, אלא יהיה לכם שפע ברכה והצלחה ומזל טוב, ראו לשמור שבת, כי סוף כל סוף שבת היא המתנה שנתן לנו הקדוש-ברוך-הוא, כי הוא מסר לנו יום אחד בשבוע לנוח להודות ולהלל אותו, לשבח ולפאר אותו, שברא את כל העולם בששה ימים, וביום השביעי שבת ונח, ועל-כן מדוע, בני ובנותי היקרים, לא תקבלו מתנה זו?! הרי אם נוותרים לאדם מתנה, אסור לו להיות כפוי טובה ולזרק אותה בחזרה בפני הנותן, ודבר זה מדבר אפלו לסתם בין-אדם שנותן לך מתנה, שתקחנה בסבר

פנים יפות ובחפץ לב, ומכל שפן וכל שפן קל
 וחמר וכן בנו של קל וחמר, הקדוש-ברוך-הוא אב
 הרחמן, שברא אותך ומחיה אותך, ומפיח בך רוח
 חיים, כל דקה וכל שניה משגים עליך, והוא נתן
 לך מתנה את יום השבת, מדוע לא תקבל את זה
 בשמחה, ותלך לבית-הכנסת, ותודה ותהלל
 להקדוש-ברוך-הוא?! ואף שאני יודע, שזה מאד
 קשה לך, מפני החברה והסביבה שאתה גר בה,
 אבל תעשה לעצמך חשבון, אם יהיה לך נזק
 בפרנסתך, אם תפשוט רגל, חס ושלום, בעסקיך,
 האם גם החברה בסביבתך תרחם עליך, האם
 אנשיה יעזרו לך?! הרי הם יהיו הראשונים
 שיצחקו ממך, וישמחו לאידך על הפשולון שלך,
 וכן הנושים ובעלי החובות יבואו ויעשו 'חיננה'
 סביבותיך, ואין שום בריה שבעולם שתרחם עליך;
 ועל-כן מדוע עליך להסתפל על החברה והסביבה
 שאתה גר ונמצא שם, ברח לך מהם, ותשמר שבת,
 ואז תראה איזו ברכה והצלחה תהיה בכל מעשה
 ידיך; כי על-ידי שמירת שבת, האדם מתברך
 בפרנסה בשפע גדול. ורואים בני-אדם שמסרו את

נפָּשָׁם עַל שְׁמִירַת שַׁבָּת, וּבִרְךְ אֹתָם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא בְּשֹׁפֵעַ גְּדוֹל בְּפִרְנָסָה וּבַעֲשִׂירוֹת, כִּי "בְּרַפְתָּ ה'
 הִיא תַעֲשִׂיר" (מְשָׁלִי י, כב) — זֹו בְּרַפְתָּ שַׁבָּת
 (יְרוּשְׁלָמִי בְּרֻכּוֹת, פָּרָק ב', הֶלְכָה ח'); כִּי הַשַּׁבָּת מְבָרַכַת
 אֶת הָאָדָם, וּבְכָרֵט כְּשֶׁאָדָם מְקַבֵּל אֶת הַשַּׁבָּת
 בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, אֲזִי נִשְׁפָּע עָלָיו שֹׁפֵעַ בְּלִי גְבוּל,
 וְכָל מָה שֶׁשִּׂמַּח יוֹתֵר בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, מְקַבֵּל יוֹתֵר
 שֹׁפֵעַ רוּחָנִי וְשֹׁפֵעַ גִּשְׁמִי, כִּי כָּל הַמְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת
 נוֹתֵנִים לוֹ נִחְלָה בְּלִי מְצָרִים (שַׁבָּת קִיח.); כָּל הַמְעַנֵּג
 אֶת הַשַּׁבָּת נוֹתֵנִים לוֹ מְשָׁאוֹת לְבוֹ (שָׁם); כִּי בְּרַגַע
 שֶׁאָדָם שִׂמַּח עִם קִדְשַׁת שַׁבָּת, וַיּוֹצֵא מֵהַגְּבֻלוֹת
 וְהַמְצָרִים, כְּמוֹ-כֵן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִשְׁפִּיעַ עָלָיו
 שֹׁפֵעַ בְּפִרְנָסָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדָיו, וּמוֹצֵא חַן
 בְּעֵינֵי אֱלֹקִים וְאֲנָשִׁים.

וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, מֵאַחַר שֶׁהַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא מָסַר לָנוּ מִתְּנָה פֶּל-כָּף יָפָה — אֶת יוֹם
 הַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא מְסַגֵּל לְכָל הַבְּרֻכּוֹת וּלְכָל הַהִשְׁפָּעוֹת
 הַטּוֹבוֹת, מִדּוּעַ תִּתְרַשְׁלוּ בְּשִׁמְרַתָּהּ?! הֲרִי אִם אָדָם
 הִזָּה אוֹמֵר לָכֶם, שֶׁבְּמִקּוֹם פְּלוֹנִי אֶלְמוֹנֵי אֲתָם

יכולים להצליח בעסק פרנסה ולהרויח הון תועפות, האם לא הייתם רצים לשם כדי להתעשר?! והנה הקדוש-ברוך-הוא נתן לכם בתוך ביתכם מתנה כזו – יום השבת, ואם רק תשמרו את השבת ולא תחלוה, ולא תסעו בשבת, ו"לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" (שמות לה, ג), אז כבר יבוא לכם השפע לתוך הבית; ולכן, בני ובנותי היקרים, ראו מאד מאד להזהר בקדשת שבת, וכשיש לכם איזו צרה בבית, הן בעיה בריאותית, בעיה מפרנסה, בעיה משכנים, בעיה מילדים, ואתם שואלים לעצמכם: "מה עושים, מה עושים?!" התרוץ הוא, שתכף-ומיד תבדקו בעצמכם, ותחפשו היטב היטב אם אינכם מחללים, חס ושלום, באיזו צורה את יום השבת, שהיא יום קדוש, יום מצלח, שהצלחתה והשפעתה נמשכת על ששת ימות השבוע, כי כשאדם שומר שבת, נמשכת לו ברכה והצלחה בגשמיות וברוחניות בששת ימי החל, כי כל השבוע תלוי ביום השבת.

וְעַל-כֵּן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, תַּעֲשׂוּ כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוֹלָם לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁכֶם בְּפַעַל מִמָּשׁ לֹא לְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת, וְאֵל תֵּאָבוּ וְאֵל תִּשְׁמְעוּ לְאֵלוֹ אֲשֶׁר צוֹחֲקִים וּמְתַלּוֹצְצִים מְקַדְּשֵׁת שַׁבָּת, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, כִּי מִי שֶׁמְחַלֵּל שַׁבָּת יִקְבַּל אֶת הָעֲנָשׁ שְׁלוֹ מִקֵּדָם אוֹ אַחֲר־כֵּן, כִּי אֵין הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל עַל חֲלוּל שַׁבָּת, אֶלָּא אִם-כֵּן שָׁבִים בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

וְלִכֵּן בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, רְאוּ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל שְׁחַלְלַתְּם שַׁבָּת עַד עַכְשָׁו, שֶׁבִשְׁבִיל זֶה אַתֶּם כָּל-כֵּן סוֹבְלִים, הֵן מֵעֲצָמְכֶם שֶׁאַתֶּם לֹא מוֹצְאִים אֶת מְקוֹמְכֶם, וְהֵן שֶׁאַתֶּם סוֹבְלִים בְּשִׁלּוּם-בֵּית, שֶׁאֵין שָׁלוֹם שָׂרוּי בֵּינֵיכֶם, וְהֵן שֶׁאַתֶּם סוֹבְלִים צָרוֹת וְיִסוּרִים וּמְרִירוֹת מֵהִילָדִים, וְהֵן שֶׁאַתֶּם סוֹבְלִים מִבְּרִיאוֹת, וְהֵן שֶׁמִּשְׁפִּילִים וְדוֹחִים אֶתְכֶם, הַכֹּל בָּא רַק מִחֲמַת חֲלוּל שַׁבָּת; וְלִכֵּן רְאוּ לְחַזֵּר אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁמְרוּ אֶת הַשַּׁבָּת, וְאִז הַשַּׁבָּת תִּשְׁמַר עֲלֵיכֶם. וְאֵל יִקַּל בְּעֵינֵיכֶם דְּבַר זֶה, כִּי הַשַּׁבָּת הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּשַׁבָּת מֵאִיר

אור רוחני עד מאוד, וְכֹל מִי שְׁזוּכָה לְשָׁמֹר אֶת
הַשַּׁבָּת, נִמְשָׁךְ עָלָיו אֹר הַהַשְׁגָּחָה, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא בְּעֶצְמוֹ מְשַׁגִּיחַ עָלָיו וְשׁוֹמֵר אוֹתוֹ, מְחַבֵּק אוֹתוֹ
וּמְקַבֵּל אוֹתוֹ, וְנוֹתֵן לוֹ אֶת כָּל מְשָׁאֵלוֹת לְבוֹ; וְלִכְן
רְאוּ לָשׁוּב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלְשָׁמֹר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ,
וְאִז יִשְׁפַע עֲלֵיכֶם שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה
יְדֵיכֶם, וְתִזְכּוּ לְהִתְעַנֵּג מִנְעִם זֵיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְיֵאִיר עֲלֵיכֶם אֹרֹךְ יִתְבָּרַךְ עוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדַגְמַת
הָעוֹלָם הַבָּא; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁשָּׂם דְּבָרִים אֵלָיו בְּתוֹךְ
לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים בְּזֶה וּבָבֶא לְנִצְחָה
נְצָחִים.

תם ונשלם, שבת לאל בורא עולם!

מה שֶהעוֹלָם רְחוּקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵן, הוּא
מִחֲמַת שְׁלֹא מֵיִשְׁבִּין עֲצָמָם הַיָּטֵב, מֵה
הַתְּכָלִית מְכַל הָעוֹלָם, אֲבָל עַל-יְדֵי שְׂמֻחָה
הַמִּחָ מֵיִשְׁב, יִכּוּלִים לֵישֵׁב עֲצָמוֹ הַיָּטֵב.
(לקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י')